

วารสาร สนค.

ปีที่ 6 ฉบับที่ 63 ตุลาคม 2559

TPSO JOURNAL

สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม :
เพื่อปลดปล่อยศักยภาพทางการไทย

การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการขับเคลื่อน
นโยบาย Bio-based Economy

บทสัมภาษณ์
ผู้อำนวยการ
สำนักงานนโยบายและ
ยุทธศาสตร์การค้า

ISSN 2408-2465

9 772408 246502

TPSO
Trade Policy and Strategy Office

MOC
ZERO
CORRUPTION

Editor's Note

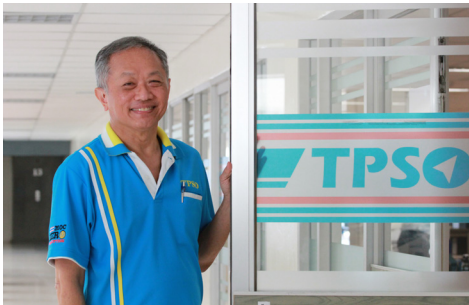
วารสาร สนค. ฉบับนี้ภาคภูมิใจนำเสนอบทสัมภาษณ์พิเศษ ท่านสมเกียรติ ตรีรัตนพันธ์ ผู้อำนวยการ สนค. คนแรก ในโอกาสเกษียณอายุราชการ ปีพ.ศ. 2559 ท่านได้ย้อนวันเวลาตั้งแต่เข้ารับราชการ ความภาคภูมิใจในการทำงาน แนวทางในการพัฒนาตนเอง ตลอดจนการสร้างสมดุลในชีวิต พร้อมฝากข้อคิด และอนาคตของ สนค. ไว้กับข้าราชการรุ่นใหม่ได้อย่างน่าสนใจ เพื่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์กร และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเรา

สำหรับผู้ประกอบการค้าการลงทุนแล้ว สิ่งที่จะช่วยให้คุณเติบโตได้แบบก้าวกระโดด คือ 'นวัตกรรม' ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลก็กำลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจชาติด้วยนโยบาย 'ไทยแลนด์ 4.0' คอลัมน์ Special Talks ขอแนะนำหนึ่งในหน่วยงานสำคัญที่กำลังอยู่ในระหว่างจัดตั้งภายใต้กำกับของกระทรวงพาณิชย์ คือ สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม ที่คาดว่าจะมีส่วนช่วยพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เข้มแข็ง และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรนวัตกรรมที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับในอนาคตร

เรื่องราวของการยกระดับสินค้าเกษตรยังคงไม่หมดเพียงเท่านี้ คอลัมน์ Special Report นำเสนอ นโยบาย 'เศรษฐกิจฐานชีวภาพ' อีกหนึ่งกลยุทธ์ที่จะมาเอาชนะอุปสรรคด้านสภาพภูมิอากาศและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยผู้ประกอบการภาคเกษตรควรปรับเปลี่ยนระบบการผลิตด้วยการนำนวัตกรรม เข้ามามีส่วนช่วยเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ซึ่งประเทศไทยเรามีศักยภาพสูงอยู่แล้ว หากมีการสนับสนุน ด้านการวิจัยและพัฒนาอย่างจริงจัง ก็ย่อมจะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับประเทศ ได้มากกว่าที่เคย

กองบรรณาธิการวารสาร สนค.

Getting Around with TPSO

สิ้นเดือนกันยายนเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของข้าราชการ เพราะทุกๆ ปี จะมีข้าราชการเกษียณอายุ จึงเป็นเวลาของการรำลึกลับ ข้าราชการที่เกษียณอายุก็ได้มีเวลาพักผ่อน หลังจากที่ทำงานรับใช้ ประเทศชาติมาเป็นเวลานาน

สำหรับเดือนกันยายนปีนี้ เป็นวันที่ท่านผู้อำนวยการ สนค. คนแรก คือท่านสมเกียรติ ตรีรัตนพันธ์ เกษียณอายุราชการ ในวันที่สุดท้ายของการทำงานที่ สนค. ท่าน ผอ. สนค. ได้ลงมาเดินทักทายและ กล่าวคำอำลากับพี่น้องข้าราชการแต่ละคนจนครบทุกส่วนงาน พร้อมทั้งแจกของที่ระลึกแทนใจท่าน แก่ พวกเราทุกคน

ท่าน ผอ. สนค. จะอยู่ในใจพวกเราทุกคนตลอดไป และพวกเราชาว สนค. จะปฏิบัติตนเป็นข้าราชการ ที่ดี และยึดมั่นในแนวทางที่ท่านได้ช่วยวางรากฐาน และชี้แนะการทำงานให้พวกเรา

...ขอให้ท่านมีความสุขกับชีวิตหลังเกษียณ...

TPSO JOURNAL

วารสาร สนค.

ปีที่ 6 ฉบับที่ 63 ตุลาคม 2559

3 | Special Talk

สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม : เพื่อปลดปล่อยที่พันธนาการไทย

4 | Special Interview

บทสัมภาษณ์ท่านสมเกียรติ ตรีรัตนพันธ์

6 | Special Report

การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการขับเคลื่อนนโยบาย Bio-based Economy

8 | Economic Highlight

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

9 | Price Indices

ตัวชี้วัดเศรษฐกิจการค้า

10 | International Trade Focus

การค้าระหว่างประเทศของไทย : สิงหาคม 2559

11 | Commodities & FX

สถานการณ์ราคาทองคำ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าเกษตร : กันยายน 2559

12 | Global News

บรรณาธิการ

ผู้อำนวยการ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

ผู้จัดทำ

TPSO
Trade Policy and Strategy Office

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
563 ถนนพหลโยธิน ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2507 7895 โทรสาร 0 2547 5687

สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม : เพื่อปลดปล่อยศักยภาพสินค้าเกษตรไทย

“ประเทศไทยติดกับดักการขายสินค้าเกษตรแบบปฐมภูมิ (commodity) มานาน และมีแนวโน้มที่จะขายได้ในราคาถูก ในขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และประสิทธิภาพในการผลิตแทบจะคงที่ ทำให้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมจากสินค้าเกษตรผ่านหน่วยงานมากมายหลากหลายช่องทาง หากแต่อาจจะต้องเจอปัญหาใหม่คือ นวัตกรรมเหล่านั้นไม่ตอบโจทย์ตลาดและธุรกิจ จึงกลายเป็นติดกับดักงานวิจัยขั้นหิว”

ประเทศไทยติดกับดักการขายสินค้าเกษตรเป็นสินค้าปฐมภูมิ (commodity) ซึ่งตลาดมีการแข่งขันสูง ทำให้ราคาสินค้าเกษตรต่ำเพราะต้องแข่งขันด้านราคาเพียงอย่างเดียว เกษตรกรจึงไม่ได้รับผลตอบแทนที่ดีพอเกิดปัญหาที่รัฐเข้ามาช่วยแก้ปัญหาโดยใช้งบประมาณช่วยเหลือมหาศาล ในขณะที่เดียวกันการผลักดันนวัตกรรมเกษตรของไทยในเชิงพาณิชย์ยังไม่มีมากเท่าที่ควร ทำให้งานวิจัยนวัตกรรมส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการลงทุนเพิ่มเติมและผลักดันเป็นสินค้า ทั้งนี้เพราะหน่วยงานต่างๆ ที่มีอยู่เน้นการทำงานแบบ Function-based Approach จึงทำให้หน่วยงานสินค้าเกษตรไม่ได้รับการส่งต่อสู่หน่วยขยายผลและหน่วยส่งเสริมตลาด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมี “เจ้าภาพ” ที่จะทำงานแบบ Agenda-based Approach มุ่งเน้นการนำงานวิจัยและนวัตกรรมสินค้าเกษตรออกสู่ตลาด โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

“สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม” จะเป็น “เจ้าภาพ” ผลักดันสินค้าเกษตรนวัตกรรมออกสู่ตลาดอย่างมียุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการยกระดับสินค้าเกษตรและยุทธศาสตร์ชาติด้านการแก้ปัญหาสินค้าเกษตรอย่างยั่งยืน โดยมี ข้าว ผักและผลไม้ มันสำปะหลัง ปาล์ม เป็นสินค้าเป้าหมาย ทั้งนี้ ในระยะแรก 5 ปี จะเน้นการดำเนินงานที่สินค้าข้าวเพื่อทำเป็นสินค้านำร่อง ซึ่งจะเป็นการรองรับยุทธศาสตร์ของรัฐบาลในการไปสู่ Thailand 4.0 การดำเนินงานตามภารกิจนี้จำเป็นต้องจัดตั้งสถาบันภายใต้มูลนิธิ เนื่องจากเป็นภารกิจเร่งด่วน หากจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนจะต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการนาน ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันที่ทันที่ นอกจากนี้ลักษณะของงานเป็นการประสานเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยองค์กรที่ดำเนินการในรูปแบบที่ไม่แสวงหากำไร แต่ในขณะเดียวกันต้องสร้างรายได้จากการให้บริการผู้ประกอบการและนักลงทุนในสินค้าเกษตรนวัตกรรมอีกด้วย

งานของสถาบันฯ ดังกล่าวต้องใช้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทางการตลาดสูง นอกจากจะต้องเข้าใจความต้องการและข้อจำกัดของภาคธุรกิจที่จะมารับงานวิจัยไปต่อยอดเชิงพาณิชย์แล้วยังจะต้องเข้าใจวิถีดำเนินงานด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์เพื่อผลักดันสินค้านวัตกรรมเข้าสู่ตลาดสร้างการยอมรับสินค้าใหม่ รวมทั้งสามารถประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย นอกจากนี้ สถาบันฯ ยังต้องการความคล่องตัวในการดำเนินงาน ไม่ถูกจำกัดโดยระเบียบราชการ เพื่อให้สามารถตัดสินใจและดำเนินการได้อย่างรวดเร็วทันกับ

ความเปลี่ยนแปลงของตลาดและสามารถออกไปทำตลาดนอกประเทศได้ด้วย

สถาบันฯ จะตอบโจทย์ความท้าทาย 4 เรื่อง คือ (1) ยกระดับสินค้าเกษตรไทย เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ปาล์ม ให้ทันจากการแข่งขันในตลาดสินค้าปฐมภูมิ (commodity) เข้าสู่ตลาดนวัตกรรมที่เน้นคุณภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูง (2) ทำให้งานวิจัยนวัตกรรมที่มีศักยภาพภายในประเทศสามารถออกสู่ตลาดได้ ควบคู่กับทำให้เกิดแนวทางการวิจัยและพัฒนาที่นวัตกรรมที่จะเกิดขึ้นให้มุ่งเน้นตอบโจทย์ความต้องการของตลาด (3) สร้างและส่งเสริมตลาดให้รู้จักคุณค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการเติบโตของสินค้านวัตกรรม (4) ทำให้ตลาดโลกรู้จักสินค้าอัตลักษณ์ของไทย (Thailand's Signature) ในรูปแบบที่เป็นสินค้าเกษตรนวัตกรรมมากกว่าสินค้าเกษตรพื้นฐาน

ภารกิจหลักของสถาบันฯ จะประกอบด้วย

(1) **การพัฒนาความร่วมมือและการลงทุนสถาบันฯ** จะทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแบบองค์รวม (Comprehensive Consulting) โดยการสร้างเครือข่ายและประสานเชื่อมโยงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน ได้แก่ นักวิจัย นักวิชาการ ผู้ผลิตวัตถุดิบ (เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร) ผู้ประกอบการและนักลงทุน เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรนวัตกรรมออกสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ และอำนวยความสะดวกการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับของราชการ เช่น การขอใบอนุญาต และการรับรองมาตรฐานต่างๆ รวมถึงการประสานจัดหาแหล่งเงินทุน ทั้งนี้ สถาบันฯ ยังมีหน้าที่ทบทวนกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นปัญหาอุปสรรคเพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงและสนับสนุนการอำนวยความสะดวกทางการค้าแก่สมาชิกผู้ประกอบการ

(2) **การพัฒนาและส่งเสริมการตลาด** สร้างความตระหนัก และสร้างความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์และคุณค่าของสินค้าเกษตรนวัตกรรมของไทย และกระตุ้นให้เกิดความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรนวัตกรรมทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงสร้างเครือข่ายพันธมิตรกับกลุ่มเกษตรกร นักวิจัย นักวิชาการ ผู้ประกอบการ และองค์กรต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

(3) **การพัฒนาองค์ความรู้ ฐานข้อมูล และการสื่อสาร** วิเคราะห์ความต้องการของตลาดโดยการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ ศึกษาและสำรวจข้อมูลตลาดเชิงลึก เพื่อกำหนดโจทย์ในการวิจัยและพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของตลาด รวมทั้งคัดเลือกผลงานงานวิจัยเชิงนวัตกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบันที่ตลาดมีแนวโน้มความต้องการสูงให้ผู้สนใจลงทุนต่อยอดเชิงพาณิชย์

สถาบันฯ ได้ทำกรอบการทำงานในช่วง 5 ปีแรกจะมุ่งเน้นไปที่ข้าว โดยวางเป้าหมายที่จะสร้างมูลค่าการค้าออกสู่ตลาด 20,000 ล้านบาท สร้างผลิตภัณฑ์นวัตกรรมออกสู่ตลาดอย่างน้อย 10 รายการ และเพิ่มปริมาณการแปรรูปผลผลิตข้าวจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 20 ซึ่งเป็นการยกระดับการขยายข้าวพื้นฐาน (Table rice) ไปสู่ผลิตภัณฑ์แปรรูปที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น สินค้า Functional Food โภชนเภสัช เวชภัณฑ์ เครื่องสำอาง อาหารปราศจาก Gluten เป็นต้น

ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดตั้ง “สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม” ภายใต้กำกับของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งระหว่างรอการจัดตั้งให้แล้วเสร็จ กระทรวงฯ ได้กำหนดแผนงานและดำเนินการเพื่อรองรับการทำงานของสถาบันฯ ดังนี้ (1) สร้างเครือข่ายโดยการจัดทำ MOU กับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนองภาคการเกษตร การวิจัยพัฒนา การผลิต การตลาด การลงทุน มาตรฐาน กฎระเบียบต่างๆ การสนับสนุนผู้ประกอบการ ฯลฯ เพื่อสนับสนุนการทำงานของสถาบันฯ (2) รวบรวมข้อมูลความต้องการตลาดสินค้าเกษตรนวัตกรรม และงานวิจัยและพัฒนาที่มีศักยภาพเพื่อกำหนดสินค้าศักยภาพ (3) การจัดเวทีระดมสมองจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลรายสินค้าเกษตรนวัตกรรมที่มีศักยภาพตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อประเมินสถานะ รับทราบปัญหาอุปสรรค และโอกาสในการสร้าง ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนกลยุทธ์และเป้าหมายการสร้างตลาดสินค้าข้าวนวัตกรรมเป้าหมาย และ (4) ประชาสัมพันธ์คุณค่าและคุณประโยชน์ของสินค้าข้าวนวัตกรรมผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สื่อดิจิทัล โซเชียลมีเดีย และเว็บไซต์ เป็นต้น

การดำเนินงานทั้งหมดนี้ไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้โดยปราศจากความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถาบันการศึกษาและหน่วยงานค้นคว้าวิจัย เกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญ สถาบันฯ จะทำหน้าที่เชื่อมโยงการพัฒนาและสร้างเครือข่ายกับส่วนต่างๆ ให้สามารถทำงานประสานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนด สร้างปรากฏการณ์เปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งผลิตสินค้าเกษตรกรรมนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของตลาดโลกต่อไป

บทสัมภาษณ์ ท่านสมเกียรติ ตรีรัตนพันธ์

แขกท่านสุดท้ายของคอลัมน์สัมภาษณ์พิเศษ ประจำปี พ.ศ. 2559 คือท่านสมเกียรติ ตรีรัตนพันธ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่พวกเราชาว สนค. ให้ความเคารพและผูกพันเป็นอย่างมาก เพราะท่านคือผู้อำนวยการ สนค. คนแรก ตั้งแต่มีการจัดตั้งสำนักงานขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 ตลอดระยะเวลากว่า 2 ปีที่ท่านดำรงตำแหน่งนี้ ภารกิจอันหนักอึ้งของผู้อำนวยการ ท่านมีความพยายามอย่างมุ่งมั่นในการวางรากฐานและพัฒนางานของ สนค. โดยให้ความสำคัญกับการสร้างทัศนคติของความเป็นผู้มีวิสัยทัศน์แก่บุคลากร เพื่อให้บรรลุภารกิจขององค์กรที่ถักทอขึ้นมาจนเป็นความจริงมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวในอีกมุมมองหนึ่งให้ทุกคนได้ร่วมมีประสบการณ์ไปพร้อมกัน

จุดเริ่มต้นของการรับราชการ

ตอนปริญญาตรีเรียนรัฐศาสตร์แล้วไปเรียนต่อปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจ เพราะว่าสนใจเรียนรู้เทคนิคการบริหาร โดยเฉพาะการใช้คณิตศาสตร์ช่วยตัดสินใจ แต่เรียนจบกลับมาในช่วง oil shock ครั้งแรก ธุรกิจอยู่ในสถานะไม่ค่อยดี จำหน่าย เพียงประมาณสองเท่าของงานราชการเป็นอย่างมาก ก็เห็นว่าถ้าส่วนต่างแค่นี้รับราชการดีกว่า ซึ่งตอนนั้นความรู้ก็รับใช้สังคมสูงมาก เพราะตอนเรียนรัฐศาสตร์ผ่านเหตุการณ์ 14 ตุลามาก็เริ่มทำงานที่ ม.ธรรมศาสตร์ ประมาณ 6 เดือน ก็สอบ ก.พ. ย้ายมาทำงานที่กระทรวงพาณิชย์เพราะคิดว่าตรงกับที่เรียนมามากกว่า

ผลงานที่มีความภาคภูมิใจในการรับราชการ

ก็ภาคภูมิใจทุกเรื่องที่ทำมานะ แต่ว่าที่น่าตื่นเต้นแปลกใจสำหรับผมคือตอนไปเจรจา FTA กับชิลี คือผมไม่ได้รับผิดชอบเจรจากับชิลี แต่เช้าวันหนึ่งท่านศรีรัตน์ ซึ่งตอนนั้นเป็นอธิบดีกรมเจรจาการค้า เกิดหกล้มตอนที่กำลังจะเดินทางไปสนามบิน ท่านก็โทรศัพท์มาบอกผมให้ผมไปแทน ผมไปไม่ทันคณะต้องบินตามไปตอนค่ำ ไปถึงชิลีเข้าห้องพักโรงแรมประมาณตีหนึ่ง ท่านศรีรัตน์สั่งมาบอกว่าต้องปิดรอบการเจรจาให้ได้ เรื่องที่ค้างอยู่อะไรก็ตามให้ปิดให้ได้ทุกเรื่อง คณะผู้แทนไทยมา brief ผมตอน 7 โมงเช้า ฟังได้ไม่หมดก็ต้องเข้าห้องประชุมแล้วตกลงกันว่าให้เจรจาเฉพาะหัวหน้าคณะตัวต่อตัว ทีละเรื่อง ให้ผู้เกี่ยวข้องแต่ละเรื่องของสองฝ่ายเข้ามาได้ฝ่ายละคน มาอธิบายปัญหาที่ตกลงไม่ได้ ซึ่งผมมีเวลาเจรจาแค่ 1 วันครึ่ง เพราะผมต้องไปประชุมอาเซียนต่อที่พนมเปญ ซึ่งก็สามารถตกลงกันได้ทุกเรื่อง ทุกคนในคณะพอใจกับผลการเจรจา ไม่รู้สึกกดดันให้ต้องรับผิดชอบต่ออะไรที่ทำให้ไม่สบายใจ ก็ต้องขอขอบคุณความตั้งใจจริงของฝ่ายชิลี และการแสวงหาความยืดหยุ่นของท่าทีไทยของท่านอธิบดีศรีรัตน์ตอนนั้น

มีจุดพลิกผันในชีวิตการทำงานบ้างหรือไม่

น่าจะเป็นการเจรจาเรื่องสัตว์น้ำ หลังจากเข้ามาทำงานที่กระทรวงพาณิชย์ได้ 3 ปี มีปัญหาอิตาลีห้ามนำเข้าปลาหมึกจากไทย บอกว่าตรวจเจอปลาหมึกไทยที่เป็นพิษ ซึ่งทางเราก็มั่นใจว่าไม่มีปลาหมึกชนิดนี้ในไทย อิตาลีสั่งผู้แทน

ระดับสูงมาตรวจทะเลไทย เดินทางลงใต้ด้วยกัน ท่านสมพล ซึ่งตอนนั้นเป็นรองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศจะนำไปแต่ท่านคิดราชการด่วน ไปไม่ได้ จึงมีเพียงผมกับเจ้าหน้าที่กรมประมง โดยมีคุณสมพล เจ้าของสุรพลซีฟู้ดไปร่วมด้วย ในฐานะตัวแทนภาคเอกชน หลังจากดูงานวันสุดท้าย ทางผมกับเจ้าหน้าที่กรมประมงก็ชวนฝ่ายอิตาลีคุยว่ามีเงื่อนไขการยกเลิกแบบอย่างไร กลายเป็นการสรุปผลเจรจา เอาผลกลับไปรายงานผู้ใหญ่ทางกรุงเทพฯ ได้เลย ตั้งแต่นั้นมาก็ได้รับมอบงานที่สำคัญตลอด

ในส่วนของปรัชญาการทำงานวิธีการพัฒนาตัวเอง

เวลาผมทำงานผมคิดเสมอว่าคำถามสำคัญไม่แพ้คำตอบ ถ้าถามถูกต้องจะได้คำตอบที่ถูกต้อง ถ้าถามคำถามไม่ถูกต้องคุณก็จะได้คำตอบที่ไม่ถูกต้อง การตั้งโจทย์ให้กับทุกเรื่องที่เราทำสำคัญมาก เพราะเวลาที่ดูโจทย์เรื่องหนึ่งแต่ละคนก็ดูโจทย์ไม่เหมือนกัน บางคนดูโจทย์แคบต้องคิด

กว้างขึ้น มองโจทย์ในแง่มุมต่างๆ เตือนสติตัวเองอยู่ในเรื่องนี้เรื่อยๆ เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ได้

สำหรับการพัฒนาตนเองสิ่งสำคัญอยู่ที่ต้องไม่กลัวที่จะเริ่มอะไรใหม่ๆ ถ้ากลัวจะหันไปหาอะไรใหม่ๆ อย่ายอมทำงานเดิมแล้วก็พอใจในงานเดิมๆ ก็จะได้แนวคิดและวิธีการทำงานใหม่ๆ

รู้สึกอย่างไรกับการเป็น ผอ. สนค. คนแรก

การตั้งสำนักงานใหม่เป็นความท้าทาย อะไรก็ไม่พร้อม ดิฉันตรงนั้นตรงนี้ทุกเรื่อง แล้วเราก็ใหม่สำหรับเรื่องแบบนี้ บางอย่างเราไม่เคยรู้เรื่องมาก่อน มันมีกฎระเบียบข้อบังคับแก้ปัญหาตลอดเลยช่วงนั้น กลายเป็นเสียเวลากับเรื่องพวกนี้ไปค่อนข้างเยอะแต่ก็ภูมิใจนะ ผมมองว่าก้าวแรกเป็นก้าวที่สำคัญ ตอนแรกก็คิดหนักนะ ไม่ใช่คิดหนักว่าจะรับหรือไม่รับ แต่คิดหนักว่าจะวางระบบทำงานของ สนค. อย่างไร ก็คิดว่าจะแบ่งงานเป็นคำถามให้กับกองแสวงหาคำตอบว่าจะสร้างความเข้มแข็ง โอกาส

และเสถียรภาพให้แก่การค้าไทยอย่างไร (Strengthening, Opportunity, Stability) แทนการแข่งขันเป็นการค้าสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมและบริการแบบเดิมๆ ต้องเปลี่ยนวิธีคิด แต่ทุกวันนี้พวกเราก็ยังไม่ได้เปลี่ยนการคิดตามที่ผมอยากเห็นนะ ยกตัวอย่างเรื่องสร้างความเข้มแข็ง ผมคิดว่าคำตอบอยู่ที่ต้องใช้ demand นำ ถ้าเข้าใจและทำตาม demand การค้าก็จะเข้มแข็งขึ้น แต่ต้องคิดต่อนะ ต่อมาแนวคิดเรื่อง demand-driven นี้ได้รับการยอมรับเป็น 1 ใน 4 shifts ของกระทรวงพาณิชย์

เรื่องการบริหารชีวิตส่วนตัวกับเรื่องงาน

ผมไม่ได้มี concept อะไรเลยนะเรื่องนี้ ผมก็ยอมรับว่ากลับไปบ้านก็เอางานกลับไปทำถ้าจำเป็น แต่พยายามจะไม่เอากลับไปคิด พยายามคิดแล้วก็จบให้ได้ ไม่ต้องการให้ค้างคาอยู่ในใจ คิดไม่ออก ก็หยุดคิด เพราะถ้ายังคิดต่อ คิดให้ตายก็คิดไม่ออก คำตอบอาจผลุบขึ้นมาเอง ตอนไหนก็ได้

ถ้าผมต้องการทำโอเอช ผมก็จะหาคนมานั่งคุยให้เขาพูดไปเรื่อยๆ เกี่ยวกับงาน ไม่เกี่ยวกับงาน สิ่งที่เขาพูดอาจช่วยให้ผมคิดอะไรขึ้นมาได้ ถ้าอยากเป็นคนมีโอเอชใหม่ๆ ต้องพยายามหาคนใหม่ๆ มากๆ หวาอะไรใหม่ๆ ทำ ก็จะได้โอเอชอะไรที่มันแปลกออกไป

ฝากแง่คิดให้กับข้าราชการรุ่นใหม่

ผมรู้สึกว่าคุณสมัยก่อนทุ่มเททำงานมากกว่า แต่คนรุ่นนี้ถ้าพอใจก็จะทำให้ ถ้าไม่พอใจก็ไม่พยายาม ซึ่งทำให้การบริหารมันยากขึ้น แต่ก็ต้องพยายามให้เขารับผิดชอบเวลาผมมอบงานให้ใครผมก็จะส่งให้เขาไปเป็นคนคิด แต่ลึกๆ แล้วผมเองก็ต้องคิดด้วย เพราะในกรณีที่เขาส่งกลับมาแล้วมันไม่ได้ ผมก็ต้องคอยคิดแล้วเอามาเทียบดูว่าตกลงเขาคิดมาว่าอย่างไร ผมคิดว่าต้องฟังเขา เราฟังเหตุผลเขาเราจะได้โอเอชมากขึ้น ผมพยายามที่จะไม่ dominate ความคิดที่ผ่านมา ตอนผมเริ่มทำงานเป็นหัวหน้าผมก็ comment ไปยาวๆ ว่าให้ทำแบบนี้ สักพักหนึ่งผมพบว่าเขาจะทำเท่าที่ผมเขียน comment ไป ไม่คิดต่อ

สำหรับข้าราชการรุ่นใหม่ที่จะมาพัฒนาระบบราชการให้ดีขึ้น ผมว่าคุณทำตัวคุณให้มีคุณค่าสูงขึ้นเรื่อยๆ ก็แล้วกัน เพราะถ้าคุณค่าคุณสูงขึ้นเนี่ยมันก็จะดีต่อราชการเอง ก็จะมีอะไรดีขึ้นเอง แต่สิ่งที่ผ่านไป ลองสำรวจตัวเองว่าปีนี้คุณภาพเราดีขึ้นไหม ถ้าคุณภาพเราดีขึ้นแสดงว่าโอเค ถ้าคุณภาพเรายังไม่เท่าเดิมก็แสดงว่าทั้งปีที่เราทำมันไม่ได้ มีอะไรที่ประเทืองปัญญาหรือความคิดของเราเลย

ท่านอยากจะทำงานอะไรที่ สนค. จะต้องให้ความสำคัญทำต่อไป

สนค. ได้ประสานการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงพาณิชย์ 20 ปี เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผ่านการเห็นชอบของ รมว./รมช. และเสนอ ครม. ทราบแล้ว ต้องเดินหน้าประสานการจัดทำแผนงานกิจกรรมที่จะช่วยให้บรรลุเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ต่อไป โดยใช้โครงการ AEC Connect ที่จ้าง 5 สถาบันวิชาการทำอยู่ให้เป็นตัวช่วยนำเสนอแผนงานออกมา และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอก พณ. ร่วมกันพิจารณาและจะได้นำดำเนินงานสอดคล้องกันต่อไป

การบูรณาการเศรษฐกิจกับ CLMV เป็นงานสำคัญที่จะพัฒนาไทยเป็นห่วงโซ่สำคัญของภูมิภาค เราสามารถสร้างเวทีความร่วมมือแล้ว ต้องนำเสนอวิธีการให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังต่อไป รวมทั้งต้องหา

วิธีช่วยเอกชนหาความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการค้าและการบริโภคของ CLMV เราต้องรู้จักตลาดเพื่อนบ้านเหมือนตลาดในประเทศ

พฤติกรรมการค้าและการบริโภคในประเทศ

เราเองเราก็ต้องเรียนรู้อีก เราได้เริ่มสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคในประเทศหลายเรื่องแล้ว ได้แก่ การบริโภคอาหารสำเร็จรูป, การซื้อสินค้าอุปโภค และการซื้อสินค้าออนไลน์ ซึ่งสามารถนำผลมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายอยากให้เราทำต่อไป ควรขยายไปสู่พฤติกรรมการค้าด้วย จะได้เกิดความคิดว่าทำอย่างไรการการค้าจะมีเสถียรภาพ

งานข้อมูลก็เป็นงานสำคัญ โครงการ Trade Intelligence ที่จัดจ้างไปแล้ว ต้องให้ทุกหน่วยงานเห็นประโยชน์และร่วมใช้ระบบ ระบบข้อมูลจึงจะเป็นระบบที่มีชีวิต และมีกรปรับปรุงพัฒนาข้อมูลให้ทันสมัย แนวคิดสำคัญ คือต้องทำให้ระบบนี้ facilitate งานปัจจุบัน และมี flexibility สำหรับการใช้งานในอนาคตของทุกหน่วยงาน

งานดัชนีเศรษฐกิจการค้าต้องมุ่งไปทางดัชนี

การค้าบริการมากขึ้น เพราะยุทธศาสตร์กระทรวงพาณิชย์ มุ่งส่งเสริมไทยไปสู่การค้าบริการ และต้องเร่งจัดทำระบบบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้มั่นใจว่าดัชนีจะมีความถูกต้อง เชื่อถือได้

สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม (InnoAgri)

เป็นตัวนำเศรษฐกิจไทยไปสู่ยุค 4.0 เป็นตัวอย่างของการทำ innovation เป็น commercialization โดยใช้ตลาดนำ ซึ่งจะช่วยยกระดับการค้าสินค้าเกษตรและรายได้ของเกษตรกร สนค. ต้องดูแลผลักดันให้สถาบันสามารถ take off และประสบความสำเร็จ

ท่านมองอนาคตของ สนค. ในระยะยาวอย่างไร

ผมมองว่าโลกในยุคข้างหน้าเอาชนะกันด้วยความคิด เพราะฉะนั้นสิ่งที่ สนค. จะต้องทำคือ ทำให้เป็นที่ยอมรับ การทำให้เป็นที่ยอมรับต้อง “มองไกล” และกล้าที่จะบอกว่าอนาคตข้างหน้าจะเป็นอย่างไร เหมือนการพยากรณ์อากาศ ไม่ใช่แค่บอกว่าฝนเพิ่งตก แต่ต้องบอกได้ว่าอนาคตจะออกมาเป็นอย่างไร ยกตัวอย่างงานดัชนี อย่าบอกแค่ว่าเดือนที่แล้วราคาเป็นอย่างไร ต้องสามารถบอกได้ว่าดัชนีราคาเดือนหน้าจะมีแนวโน้มเป็นอย่างไร อันนี้ต่างหากที่เราควรบอกเขา ถ้าเราบอกอย่างมีเหตุผลผลแล้วเขาก็จะฟังคุณ

การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการขับเคลื่อนนโยบาย Bio-based Economy

การเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลก การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ฯลฯ เป็นปัจจัยกดดันให้หลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนระบบการผลิตและบริโภคให้มีความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการใช้ “เศรษฐกิจฐานชีวภาพ” หรือ “Bio-based Economy” เป็นตัวขับเคลื่อนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่ง “เศรษฐกิจฐานชีวภาพ” เป็นระบบเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม โดยการใชัทรัพยากรฐานชีวภาพ (พืช สัตว์ จุลินทรีย์) รวมถึงเศษวัสดุเหลือทิ้งจากการเกษตร ขอมเสีย/น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์ มาต่อยอดเพิ่มมูลค่าเป็น “ผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพ” (Bio-based Product) แผนการใช้ผลผลิตและเศษวัสดุเหลือทิ้งจากน้ำมันปิโตรเลียมหรือฟอสซิล นับเป็นโอกาสในการสร้าง Demand และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรไทยได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการใช้ผลผลิตทางการเกษตรในด้านใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เสริมสร้างประสิทธิภาพทางการผลิตและศักยภาพของภาคเกษตรกรรม ตลอดจนก่อตัวอุตสาหกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่การขยายโอกาสในการจ้างงานอีกด้วย

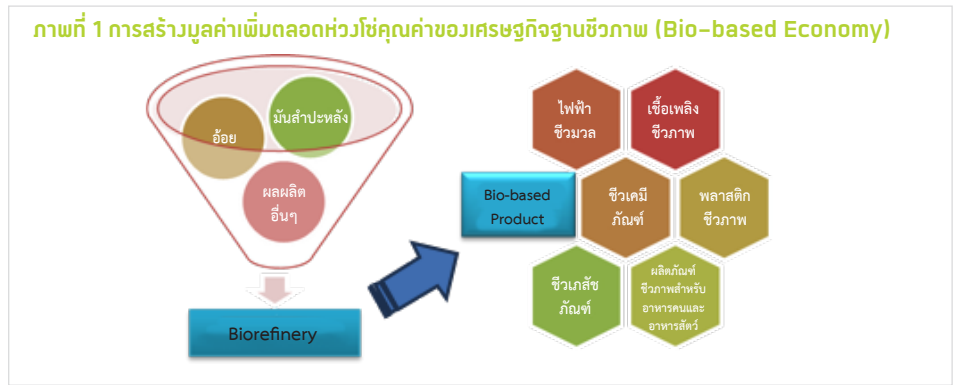
ความสำคัญ “เศรษฐกิจฐานชีวภาพ” ในระดับนโยบายของไทย

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเศรษฐกิจฐานชีวภาพ โดยได้ระบุประเด็นดังกล่าวไว้ใน (1) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี : ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 : ด้านการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม (3) ยุทธศาสตร์กระทรวงพาณิชย์ ระยะ 20 ปี : ด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการแบบครบวงจรโดยการขับเคลื่อนไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ผู้ประกอบการต้องเป็นนวัตกรรม เป็นของตนเอง ซึ่งการดำเนินการในระยะ Quick Win (18 เดือน) จะมีการจัดตั้งสถาบันสินค้าเกษตรนวัตกรรม เพื่อช่วยผู้ประกอบการให้พัฒนาสินค้าเกษตรหลักเป็นสินค้านวัตกรรมขั้นสูงที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น (4) นโยบายไทยแลนด์ 4.0 : มีกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ: Food, Agriculture & Bio-Tech) เป็น 1 ใน 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย และ (5) การพัฒนา 10 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต หรือ S-Curve : มีเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemicals) เป็น 1 ใน 5 อุตสาหกรรมอนาคต (New S-curve)

การสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่คุณค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio-based Economy)

การสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่คุณค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio-based Economy) ต้องเริ่มจากการนำวัตถุดิบชีวภาพ (Bio-based) นั่นคือผลผลิตทางการเกษตร หรือเศษวัสดุเหลือทิ้งจากการเกษตรเข้าสู่กระบวนการแปลงเป็นผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพ (Bio-based Product) โดยใช้เทคโนโลยี “Biorefinery” หรือ “โรงกลั่นชีวภาพ” ซึ่งเป็นรูปแบบนวัตกรรมที่มีแนวคิดมาจากโรงกลั่นปิโตรเคมีที่สามารถสกัดกลั่น และแปรรูปน้ำมันดิบหรือก๊าซธรรมชาติให้เป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายชนิดเข้ามาแปลงวัตถุดิบชีวภาพให้เป็นผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพในหลากหลายรูปแบบ (ภาพที่ 1) อาทิ เชื้อเพลิงชีวภาพ/ไฟฟ้าชีวมวล เช่น การใช้อ้อย มันสำปะหลัง โม่ลาส ชานอ้อย

มาผลิตเอทานอล การใช้กากอ้อยและแกลบเป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า เป็นต้น ชีวเคมีภัณฑ์ (Biochemicals) / พลาสติกชีวภาพ (Bioplastics) เช่น กาว เส้นใย กระดาษและบรรจุภัณฑ์ การใช้พลาสติกชีวภาพที่ย่อยสลายได้ คือ พลาสติกประเภท Polylactic acid (PLA) มาผลิตบรรจุภัณฑ์อาหารและเครื่องสำอางใช้ครั้งเดียว เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ชีวภาพสำหรับอาหารคนและอาหารสัตว์ (Food/Feed ingredients) เช่น ผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารเสริมอาหารที่มีผลเชิงการรักษาโรคที่ผลิตจากแป้งและน้ำตาล เป็นต้น ชีวเภสัชภัณฑ์ (Biopharmaceuticals) เช่น ยาในกลุ่ม Monoclonal Antibody, Hematopoietic growth factors, Cytokines & Interferons, Hormones, Enzymes และ Vaccines เป็นต้น

เศรษฐกิจฐานชีวภาพนำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

คณะทำงานด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (D5 : New S-Curve) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (ดร.อรชภา สืบบุญเรือง) เป็นประธาน ได้ตั้งเป้าหมายการเติบโตทางเศรษฐกิจภายใต้กรอบการทำงาน 5-10 ปี (ภาพที่ 2) ไว้ดังนี้

* หน่วยงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมและพลังงานทางเลือกปี พ.ศ. 2558-2579 และศูนย์อ้อยอ้อยกลั่นเอราวัณจำกัดการบริการจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) หมายถึง : * มูลค่าสินค้าเกษตร 4 ชนิด ที่นำมาแปรรูป ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และยาง ปีผลต่อ GDP ปี 2020 ** อ้อยและมันสำปะหลัง เป็นพืชนำร่องเนื่องจากเป็นสินค้าที่มีความพร้อมและมีโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มสูง

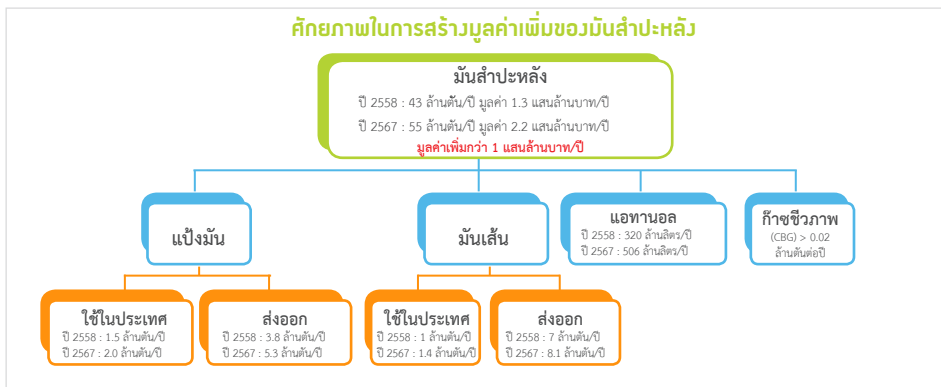
ศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มของอ้อย และมันสำปะหลัง

การพัฒนาสู่เศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio-based Economy) ภายใต้โครงการ Bioeconomy โดยใช้อ้อยและมันสำปะหลังเป็นพืชนำร่อง ได้ตั้งเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดโครงการ (พ.ศ. 2558-2567) ว่าจะสร้างมูลค่าเพิ่มจากอ้อยและมันสำปะหลังได้มากกว่า 3 แสนล้านบาท/ปี และ 1 แสนล้านบาท/ปี ตามลำดับ

ที่มา : คณะทำงานภายใต้ D5 : New S-Curve

ในปี 2558 สินค้าอ้อยสร้างมูลค่าโดยรวมได้มากกว่า 200,000 ล้านบาท และคาดว่าในปี 2567 สินค้าอ้อยจะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่า 500,000 ล้านบาท ดังนั้นจะเห็นว่าการพัฒนาสู่เศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio-based Economy) จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าอ้อยได้มากกว่า 3 แสนล้านบาท/ปี

ที่มา : คณะทำงานภายใต้ D5 : New S-Curve

ในปี 2558 สินค้ามันสำปะหลังสร้างมูลค่าโดยรวมได้มากกว่า 130,000 ล้านบาท และคาดว่าในปี 2564 สินค้ามันสำปะหลังจะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่า 220,000 ล้านบาท ดังนั้นจะเห็นว่าการพัฒนาสู่เศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio-based Economy) จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้ามันสำปะหลังได้มากกว่า 1 แสนล้านบาท/ปี

ศักยภาพของไทยในการผลิตผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพ (Bio-based Product)

ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพในระดับหนึ่ง เนื่องจากมีความพร้อมหลายประการที่เป็นปัจจัยสนับสนุนในการผลิตผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพ ดังนี้ (1) ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) : เป็นจุดแข็งในการวิจัยพัฒนาต่อยอดสู่การใช้ประโยชน์ที่มีความซับซ้อนและมีมูลค่าเพิ่ม เช่น การสกัดพืชเป็นยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์สปา เป็นต้น (2) ศักยภาพและความพร้อมทางวัตถุดิบชีวภาพ (Bio-based feedstock) : ประเทศไทยมีความพร้อมด้านวัตถุดิบชีวภาพโดยเฉพาะแป้งและน้ำตาล รวมถึงเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่จะนำมาใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ชีวภาพ (3) อุตสาหกรรมพื้นฐานที่รองรับพร้อมจะเปลี่ยนเศรษฐกิจฐานเกษตรกรรมไปสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม : อุตสาหกรรมพื้นฐานที่พร้อมจะรองรับการเปลี่ยนแปลง เช่น อุตสาหกรรมแม่ข่ายธรรมชาติ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นต้นและขั้นกลาง เป็นต้น (4) ความพร้อมในการปรับปรุงพันธุ์และการเพิ่มผลผลิตการเกษตรเพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น : ประเทศไทยมีทรัพยากรพันธุ์พืช ฐานการวิจัย และระบบการผลิตที่เข้มแข็ง อีกทั้งยังมีสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกอีกด้วย (5) นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานชีวภาพของประเทศ และ (6) นโยบายสนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

แนวทางขับเคลื่อน Bio-based Economy ทั้งในและต่างประเทศ

หลายประเทศให้ความสำคัญและตื่นตัวเกี่ยวกับเศรษฐกิจชีวภาพ อาทิ สหรัฐอเมริกา ที่มีการบังคับใช้กฎหมาย Farm Bill (2002, 2008 และ 2014) และมีข้อบังคับให้หน่วยงานภาครัฐจัดซื้อสินค้าที่กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) รับรองว่าเป็นสินค้า Bio-based Product สหภาพยุโรป มีการตั้งหน่วยส่งเสริม Bio-based Industry แบบ

การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Partnership : PPP) สนับสนุนเงินลงทุนด้านวิจัยพัฒนาอย่างจริงจังและมีการออกกฎหมายใหม่ สนับสนุนด้านพลังงานชีวภาพและอาหาร มาเลเซีย มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (2555-2563) พร้อมมาตรการสนับสนุนทุกด้านอย่างจริงจัง จีน จัดให้อุตสาหกรรมชีวภาพเป็นวาระแห่งชาติในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ. 2554-2558) เยอรมนี มีการจัดทำยุทธศาสตร์และนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ และยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ ปี 2573 และเกาหลีใต้ มีการจัดทำยุทธศาสตร์เศรษฐกิจชีวภาพ โดยมุ่งเน้นการแพทย์/สุขภาพ และอุตสาหกรรมชีวภาพ สำหรับประเทศไทยสภาปฏิรูปได้เสนอให้รัฐบาลประกาศนโยบายให้เศรษฐกิจชีวภาพเป็นวาระแห่งชาติ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพที่มีรองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจเป็นประธาน ให้ดำเนินการขับเคลื่อนทันทีโดยกลไกของหน่วยงานเดิม แต่เพิ่มการสั่งการอย่างเป็นทางการจากคณะกรรมการฯ อีกทั้งให้บรรจุในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ พร้อมตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยมีรายได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพเพิ่มจากร้อยละ 2 เป็นร้อยละ 10 ใน 20 ปีด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมถึงการบริหารจัดการและแสวงหาแหล่งวัตถุดิบจากแหล่งอื่นๆ นอกประเทศ ในราคาต่ำเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคของธุรกิจพลังงาน
- พัฒนาผู้ประกอบการให้นำนวัตกรรมมาผลิตบรรจุภัณฑ์ใหม่ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์บรรจุอาหารจากกระดาษ เชื้อกระดาษจากขานอ้อย เป็นต้น เพื่อให้สามารถขยายส่วนแบ่งการตลาดของผลิตภัณฑ์ชีวภาพทั้งในและต่างประเทศได้ โดยตลาดต่างประเทศที่มีโอกาสได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป เป็นต้น ซึ่งเป็นตลาดที่สนับสนุนนโยบายเศรษฐกิจชีวภาพ
- รณรงค์ให้ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจและเล็งเห็นความสำคัญของผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพให้มากขึ้น พร้อมกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคมในการรักษาสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา (R&D) ที่จะเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยเชิงลึกที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรชีวภาพของประเทศที่มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูง รวมถึงขยายงานวิจัยไปสู่โครงการต้นแบบและโครงการนำร่องให้มากขึ้น และสนับสนุนต่อยอดวิจัยในเชิงพาณิชย์
- ควรสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ชีวภาพ โดยการสร้าง brand ผลิตภัณฑ์ชีวภาพของไทยในทุกสาขาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์ชีวภาพ เช่น อุตสาหกรรมอาหาร การแปรรูปสมุนไพร อาหารแห่งอนาคต (Functional food nutraceutical) พลาสติกชีวภาพ อาหารเสริมจากจุลินทรีย์ เป็นต้น

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจของไทย เดือนสิงหาคม 2559 ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากเดือนที่ผ่านมา ตามการขยายตัวของการบินภาคเอกชน จากราคาสินค้าเกษตรที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภาคการส่งออกกลับมาขยายตัวอีกครั้ง และสอดคล้องกับทิศทางของดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ภาคการท่องเที่ยวยังคงขยายตัวได้ดี อย่างไรก็ตาม ความไม่แน่นอนและความเปราะบางของเศรษฐกิจโลกยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

เสถียรภาพเศรษฐกิจในประเทศ เดือนสิงหาคม 2559 อยู่ในเกณฑ์ดี และมีเสถียรภาพ โดยอัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 0.9 ของกำลังแรงงานรวม อัตราเงินเฟ้อทั่วไปขยายตัวร้อยละ 0.3 ตามการสูงขึ้นของราคาหมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะบุหรี่ และหมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะผักสดและผลไม้เป็นสำคัญ สำหรับหนี้สาธารณะต่อ GDP ข้อมูลล่าสุด เดือนกรกฎาคม 2559 อยู่ที่ร้อยละ 42.9 ซึ่งถือว่าสถานะหนี้ของไทยยังมีความมั่นคง และต่ำกว่ากรอบความมั่นคงทางการคลังที่ตั้งไว้คือไม่เกินร้อยละ 60.0 **เสถียรภาพเศรษฐกิจนอกประเทศ** เดือนสิงหาคม 2559 อยู่ในระดับมั่นคงและสามารถรองรับความเสี่ยงจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลกได้ สะท้อนได้จากทุนสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูงที่ 180.8 พันล้านเหรียญสหรัฐ

ภาคอุปทาน เดือนสิงหาคม 2559 ในภาพรวมขยายตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา สะท้อนได้จากดัชนีราคาสินค้าเกษตรที่ขยายตัวร้อยละ 15.2 ภาคการส่งออกปรับตัวดีขึ้น สอดคล้องกับดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ขยายตัวร้อยละ 3.1 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการปรับตัวสูงขึ้นของกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกเป็นสำคัญ สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ข้อมูลล่าสุดเดือนกรกฎาคม 2559 ขยายตัวได้ดีที่ร้อยละ 10.8 โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากจีน กลุ่มประเทศ CLMV เกาหลีใต้ และอินเดีย ส่วนดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร เดือนสิงหาคม 2559 ลดลงร้อยละ 8.3

การบริโภคภาคเอกชน เดือนสิงหาคม 2559 ยังคงทรงตัวเมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา โดยยอดจำหน่ายรถยนต์ และยอดจำหน่ายรถยนต์นั่ง ขยายตัวร้อยละ 21.0, 8.7 เนื่องจากกำลังการซื้อของผู้บริโภคในภาคเกษตรกรรมปรับตัวดีขึ้นตามราคาสินค้าเกษตร อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายได้ของลูกจ้างนอกภาคเกษตรกรรม ยังคงทรงตัว สำหรับยอดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาครั้งที่ หดตัวร้อยละ 0.4

การลงทุนภาคเอกชน เดือนสิงหาคม 2559 ในภาพรวมชะลอตัวลงตามการลดลงของการลงทุนในหมวดเครื่องมือเครื่องจักร สะท้อนได้จากยอดจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์หดตัวที่ร้อยละ 0.9 ส่วนการลงทุนในหมวดก่อสร้างหดตัวลงเช่นกัน สะท้อนได้จากยอดจำหน่ายปูนซีเมนต์ หดตัวร้อยละ 5.5

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, เว็บไซต์สำนักงานสถิติของประเทศต่างๆ

ประเทศ	อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย	Real GDP (%y-o-y)	
	ม.ค. - ส.ค. 2559	ปี 57	ปี 58
ไทย	-0.03	0.9	2.8
มาเลเซีย	2.3	6.0	5.0
ฟิลิปปินส์	1.5	6.1	5.8
สิงคโปร์	-0.8	2.9	2.0
อินโดนีเซีย	3.67	5.0	4.8
เวียดนาม	1.91	6.0	6.7
อินเดีย	5.48	7.1	7.3
จีน	2.0	7.4	6.9

ข้อมูลเศรษฐกิจไทย	ปี 58		ปี 59			
	ทั้งปี	Q4	Q1	Q2	ก.ค.	ส.ค.
Real GDP (%y-o-y)						
อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ	2.8	2.8	3.2	-	-	-
เสถียรภาพเศรษฐกิจ						
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้าน USD)	34.84	13.05	16.42	83.75	36.7	-
ทุนสำรองระหว่างประเทศ (พันล้าน USD)	156.5	156.5	175.1	178.7	180.2	180.8
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (%y-o-y)	-0.9	-0.9	-0.5	0.3	0.1	0.3
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (%y-o-y)	1.1	0.8	0.7	0.8	0.8	0.8
หนี้สาธารณะต่อ GDP (%)	44.4	44.4	44.0	42.8	42.9	-
อัตราการว่างงาน (%)	0.9	0.8	0.9	1.1	1.0	0.9
การส่งออก-นำเข้า (%y-o-y)						
มูลค่าการส่งออกในรูป USD	-5.8	-8.1	0.9	-4.1	-6.4	6.5
มูลค่าการนำเข้าในรูป USD	-11.0	-12.6	-12.0	-8.4	-7.2	-1.5
อุปทาน (%y-o-y)						
ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร	-5.3	-3.2	-1.9	-1.2	2.3	-8.3
ดัชนีราคาสินค้าเกษตร	-6.1	-5.8	-5.2	4.9	16.2	15.2
ดัชนีผลผลิตสินค้าอุตสาหกรรม	0.3	0.2	-1.1	1.5	-5.0	3.1
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ	20.4	3.7	15.5	8.2	10.8	-
การบริโภคเอกชน (%y-o-y)						
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาครั้งที่	1.0	2.0	0.1	3.7	0.8	-0.4
ยอดจำหน่ายรถยนต์นั่ง	-19.1	-11.7	-26.6	4.9	9.6	8.7
ยอดจำหน่ายรถยนต์	-0.2	2.3	-3.3	7.9	7.4	21.0
ปริมาณนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคในรูป USD	2.2	-4.4	3.6	3.4	3.0	-
การลงทุนเอกชน (%y-o-y)						
ปริมาณนำเข้าสินค้าทุนในรูป USD	-2.2	0.2	-1.0	-11.6	-0.7	-
ยอดจำหน่ายรถยนต์เชิงพาณิชย์	-2.6	17.2	4.0	13.6	-6.1	-0.9
ภาษีธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์	7.7	22.2	4.5	11.5	-20.8	-
ยอดขายปูนซีเมนต์	-0.4	2.1	3.1	-1.6	-4.0	-5.5

ตัวชี้วัดเศรษฐกิจการค้า

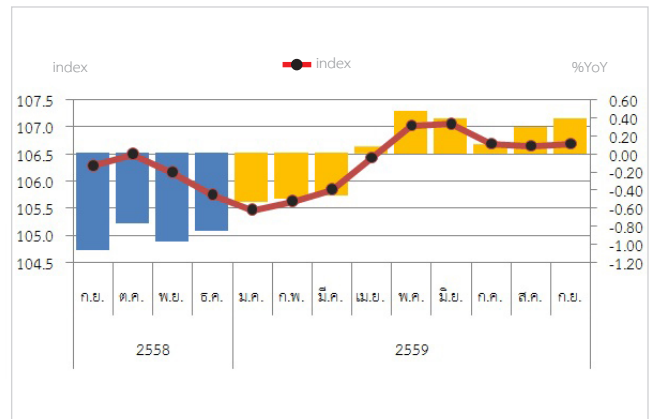
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ เดือนกันยายน 2559 มีค่าเท่ากับ 106.68 เมื่อเทียบกับเดือนกันยายน 2558 ดัชนีสูงขึ้นร้อยละ 0.38 จากการสูงขึ้นของราคาสินค้าหมวดอาหารและเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ ปัจจัยสำคัญมาจากผักและผลไม้สด อาทิ ผักคะน้า ผักชี กัลยัญน้ำว่า มะม่วง ทุเรียน ปลายและสัตว์น้ำ ไช้ไก่ หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ จากผลสะสมของการปรับอัตราค่าแสดมบียาสูบตามมูลค่าเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ในขณะที่ หมวดพาหนะ การขนส่ง และการสื่อสารยังคงอุดรั้งอัตราเงินเพื่อ เนื่องจากฐานราคาน้ำมันเชื้อเพลิงขายปลีกในประเทศยังคงต่ำกว่าปีก่อน เช่นเดียวกับกับ หมวดเคหสถาน จากการปรับลดอัตราค่าไฟฟ้าอัตโนมัติ (Ft) ในรอบเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม เท่ากับ -33.29 สตางค์ต่อหน่วย เมื่อเทียบเดือนสิงหาคม 2559 สูงขึ้นร้อยละ 0.04 โดยได้รับอิทธิพลสำคัญมาจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงขายปลีกในประเทศ สำหรับดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน (ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปไม่รวมกลุ่มราคาอาหารสดและพลังงาน) สูงขึ้นร้อยละ 0.75 (YoY) ดัชนีราคาผู้บริโภคเทียบเฉลี่ยเดือนมกราคม-กันยายน 2559 กับช่วงเดียวกันของปี 2558 สูงขึ้นร้อยละ 0.02

คาดการณ์อัตราเงินเฟ้อปี 2559 สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า ประมาณการอัตราเงินเฟ้อปี 2559 อยู่ระหว่างร้อยละ 0.0-1.0

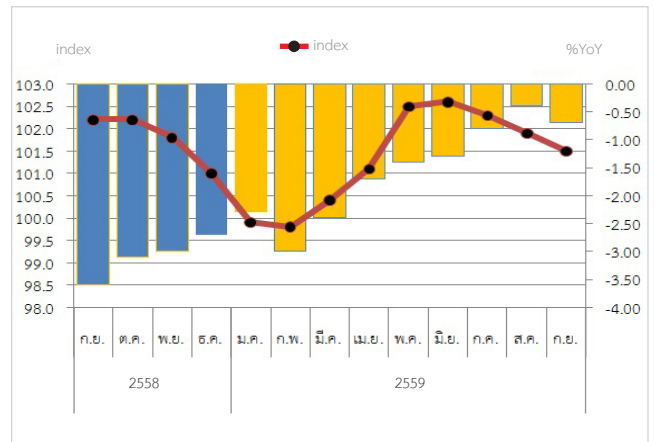
ดัชนีราคาผู้ผลิต เดือนกันยายน 2559 มีค่าเท่ากับ 101.5 เมื่อเทียบกับเดือนกันยายน 2558 ลดลงร้อยละ 0.7 จากการลดลงของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ได้แก่ น้ำมันดีเซล น้ำมันแก๊สโซฮอล์ น้ำมันเครื่องบิน น้ำมันเตา น้ำมันก๊าด ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และยางมะตอย ตามภาวะราคาตลาดโลก **เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี** ได้แก่ เม็ดพลาสติก ยางสังเคราะห์ (ยางเทียม) ปุ๋ยและก๊าซที่ใช้ในอุตสาหกรรม ตามการลดลงของราคาน้ำมัน **โลหะขั้นมูลฐานและผลิตภัณฑ์โลหะ** ได้แก่ เหล็กแท่ง เหล็กแผ่น เหล็กโครงสร้างรูปพรรณและผลิตภัณฑ์โลหะ ราคาเคลื่อนไหวตามภาวะตลาดโลก เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคม 2559 ดัชนีราคาผู้ผลิตลดลงร้อยละ 0.4 โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากราคาสินค้าเกษตร ได้แก่ หัวมันสำปะหลังสด ผลปาล์มสด ยางพารา พืชผัก ผลไม้สุกรมีชีวิต ไช้ไก่ ไช้เบ็ด ปลายน้ำจืดและกุ้งแวนนาไม สินค้าอุตสาหกรรมที่ราคาลดลง ได้แก่ ข้าวสารเจ้า น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ น้ำมันดีเซล น้ำมันเครื่องบิน สำหรับดัชนีราคาผู้ผลิตเทียบเฉลี่ยเดือนมกราคม-กันยายน 2559 กับช่วงเดียวกันของปี 2558 ลดลงร้อยละ 1.6

ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง เดือนกันยายน 2559 มีค่าเท่ากับ 116.7 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน ลดลงร้อยละ 1.9 จากการลดลงของราคาสินค้าหมวดซีเมนต์ ได้แก่ ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ ปูนซีเมนต์ผสม เนื่องจากมีปริมาณปูนในตลาดมากทำให้การแข่งขันสูง **หมวดผลิตภัณฑ์คอนกรีต** ได้แก่ เสาเข็มคอนกรีต พื้นคอนกรีตสำเร็จรูปอัดแรง คอนกรีตบล็อกก่อผนังมวลเบา คอนกรีตผสมเสร็จ ต้นทุนลดลงตามราคาซีเมนต์ **หมวดอุปกรณ์ไฟฟ้าและประปา** ได้แก่ สายเคเบิลและสายไฟฟ้า **หมวดไม้และผลิตภัณฑ์ไม้** ได้แก่ วงกบประตู-หน้าต่าง-บานหน้าต่าง เนื่องจากความนิยมใช้ไม้ลดลง โดยใช้อะลูมิเนียมและกระจกแทน **หมวดวัสดุก่อสร้างอื่นๆ** ได้แก่ อิฐมอญ อิฐโปร่ง ยางมะตอย ความนิยมใช้น้อยลง เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างสูงขึ้นร้อยละ 0.5 โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากการสูงขึ้นของราคาสินค้าหมวดเหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก หมวดวัสดุก่อสร้างหมวดอื่น ๆ ได้แก่ หมวดอุปกรณ์ไฟฟ้าและประปา และหมวดวัสดุก่อสร้างอื่นๆ สำหรับดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างเทียบเฉลี่ยเดือนมกราคม-กันยายน 2559 กับช่วงเดียวกันของปี 2558 ลดลงร้อยละ 3.5

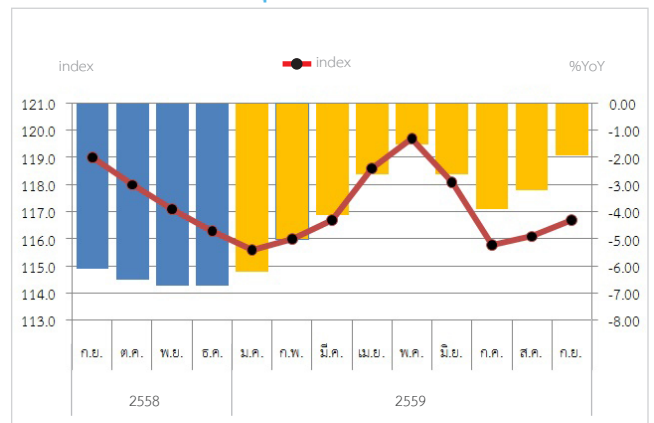
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป (ปี 2554 = 100)

ดัชนีราคาผู้ผลิต (ปี 2553 = 100)

ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง (ปี 2548 = 100)

ที่มา : กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจการค้า
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์

การค้าระหว่างประเทศของไทย : สิงหาคม 2559

การค้าระหว่างประเทศของไทย

	สิงหาคม 59		ม.ค.-ส.ค. 2559	
	มูลค่า ล้านเหรียญ	(%YoY)	มูลค่า ล้านเหรียญ	(%YoY)
ส่งออก	18,825	6.5	141,007	-1.2
นำเข้า	16,697	-1.5	125,624	-8.8
ดุลการค้า	2,128		15,384	

สินค้าและตลาดส่งออก 5 อันดับแรก เดือน ส.ค. 59

สินค้า	มูลค่า	Δ (%YoY)	สัดส่วน (%)	ประเทศ	มูลค่า	Δ (%YoY)	สัดส่วน (%)
รถยนต์และส่วนประกอบ	2,958	40.4	15.7	สหรัฐอเมริกา	2,246	14.9	11.9
คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ	1,465	-1.3	7.8	จีน	2,156	4.4	11.5
อัญมณีและเครื่องประดับ	899	-28.4	4.8	ญี่ปุ่น	1,695	5.8	9.0
แผงวงจรไฟฟ้า	734	3.2	3.9	ออสเตรเลีย	984	23.7	5.2
เม็ดพลาสติก	633	-6.8	3.4	ฮ่องกง	874	-4.3	4.6

สินค้าและแหล่งนำเข้า 5 อันดับแรก เดือน ส.ค. 59

สินค้า	มูลค่า	Δ (%YoY)	สัดส่วน (%)	ประเทศ	มูลค่า	Δ (%YoY)	สัดส่วน (%)
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	1,660	0.5	9.9	จีน	3,764	4.3	22.5
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	1,533	10.1	9.2	ญี่ปุ่น	2,693	-0.4	16.1
เคมีภัณฑ์	1,216	8.2	7.3	สหรัฐอเมริกา	1,036	-16.1	6.2
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	1,057	6.4	6.3	มาเลเซีย	964	-2.7	5.8
น้ำมันดิบ	998	-33.2	6.0	ไต้หวัน	685	9.3	4.1

ดัชนีราคาส่งออก-นำเข้า

ดัชนีราคา	การเปลี่ยนแปลง (%MoM)			การเปลี่ยนแปลง (%YoY)	
	มิ.ย. 59	ก.ค. 59	ส.ค. 59	ส.ค. 59	ม.ค. - ส.ค. 59
ส่งออก	0.3	0.1	-0.3	0.7	-1.0
นำเข้า	1.0	0.0	0.6	-0.6	-5.3

การส่งออก

เดือนสิงหาคม 2559 มีมูลค่า 18,825 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 6.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยสินค้าเกษตร/อุตสาหกรรมเกษตร ภาพรวมลดลงร้อยละ 4.1 โดยข้าว (-8.0%) ยางพารา (-31.9%) และน้ำตาล (-21.4%) ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (+5.7%) ผัก ผลไม้สดแช่แข็งและแปรรูป (+16.0%) อาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป(+4.1%) สินค้าอุตสาหกรรมสำคัญ ภาพรวมขยายตัวร้อยละ 9.0 โดยรถยนต์และอุปกรณ์ (+40.4%) แผงวงจรไฟฟ้า (+3.2%) ขณะที่คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (-1.3) อัญมณีและเครื่องประดับ (-28.4%) เม็ดพลาสติก (-6.8%) ตลาดส่งออกสำคัญของไทย 5 ลำดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (+14.9%) จีน (+4.4%) ญี่ปุ่น (+5.8%) ออสเตรเลีย (+23.7%) ฮ่องกง (-4.3%)

ภาพรวมการส่งออกไตรมาส-สิงหาคม ปี 2559 มีมูลค่า 141,007 ล้านเหรียญสหรัฐ หดตัวร้อยละ 1.2 โดยสินค้าเกษตร/อุตสาหกรรมเกษตร ภาพรวมลดลงร้อยละ 5.9 โดยยางพารา (-21.0%) อาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป (-0.2%) ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (-21.9%) ข้าว (-5.7%) น้ำตาล (-4.2%) ในขณะที่ผัก ผลไม้สดแช่แข็งและแปรรูป (+7.2%) ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญ ภาพรวมขยายตัวร้อยละ 1.0 โดยรถยนต์และอุปกรณ์ (+4.9%) อัญมณีและเครื่องประดับ (+42.6%) ในขณะที่ยานยนต์ (-10.4%) คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (-6.1%) ตลาดส่งออกสำคัญของไทย 5 ลำดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา (+0.9%) จีน (-7.4%) ญี่ปุ่น (-1.1%) ฮ่องกง (-3.4%) ออสเตรเลีย (+11.4%)

การนำเข้า

เดือนสิงหาคม 2559 มีมูลค่า 16,697 ล้านเหรียญสหรัฐ หดตัวร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยเป็นการหดตัวของน้ำมันดิบ (-33.2%) ขณะที่เครื่องจักรกล (+0.5%) เครื่องจักรไฟฟ้า (+10.1%) เคมีภัณฑ์ (+8.2%) และส่วนประกอบยานยนต์ (+6.4%) แหล่งนำเข้าสำคัญของไทย 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน (+4.3%) ญี่ปุ่น (-0.4%) สหรัฐอเมริกา (-16.1%) มาเลเซีย (-2.7%) ไต้หวัน (+9.3%)

ภาพรวมการนำเข้าไตรมาส-สิงหาคม ปี 2559 มีมูลค่า 125,624 ล้านเหรียญสหรัฐ ลดลงร้อยละ 8.8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยเป็นการลดลงของเครื่องจักรกล (-4.6%) น้ำมันดิบ (-36.9%) เคมีภัณฑ์ (-5.1%) เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ (-8.8%) ขณะที่เครื่องจักรไฟฟ้า (+4.8%) แหล่งนำเข้าสำคัญของไทย 5 อันดับแรก ได้แก่ จีน (+3.2%) ญี่ปุ่น (-4.9%) สหรัฐอเมริกา (-19.9%) มาเลเซีย (-12.0%) และเกาหลีใต้ (-2.7%)

ดุลการค้า

เดือนสิงหาคม 2559 เกิดดุลการค้ามูลค่า 2,128 ล้านเหรียญสหรัฐ ขณะที่ภาพรวมดุลการค้า 2559 (ม.ค.-ส.ค.) เกิดดุลการค้ามูลค่า 15,384 ล้านเหรียญสหรัฐ

ราคาสินค้าส่งออก

ดัชนีราคาสินค้าส่งออกเดือนสิงหาคม 2559 อยู่ที่ 96.6 (ปี2555=100) สูงขึ้นร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน จากการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาส่งออกหมวดสินค้าเกษตรกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 หมวดสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร ขยายตัวร้อยละ 3.0 หมวดสินค้าอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 และหมวดสินค้าแร่และเชื้อเพลิง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7

ราคาสินค้านำเข้า

ดัชนีราคาสินค้านำเข้าเดือนสิงหาคม 2559 อยู่ที่ 84.9 (ปี 2555=100) ลดลงร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน จากการลดลงของดัชนีราคานำเข้าหมวดสินค้าเชื้อเพลิง ลดลงร้อยละ 15.7 ขณะที่หมวดสินค้าสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 หมวดยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.0 และหมวดสินค้าทุน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 หมวดสินค้าอุปโภคบริโภค เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3

สถานการณ์ราคาทองคำ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าเกษตร : กันยายน 2559

ราคาทองคำ

ราคาทองคำเดือนกันยายนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 21,836.54 บาท ลดลงร้อยละ 0.97 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ราคาทองคำปรับตัวลดลง เนื่องจากตลาดทองคำมีแรงเทขายทำกำไรมากกว่า การเข้าซื้อ หลังจากนักลงทุนวิตกกังวลเกี่ยวกับทิศทางที่ไม่แน่นอนของการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย ธนาคารกลางสหรัฐ (เฟด) นอกจากนี้ นักลงทุนต่างผิดหวังผลการประชุมของธนาคารกลางยุโรป (ECB) ที่ไม่ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย และไม่มีการขยายช่วงเวลา QE เพิ่มเติม

ราคาน้ำมัน

ราคาน้ำมันดิบเดือนกันยายนปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยราคาน้ำมันดิบ WTI เฉลี่ยอยู่ที่ 45.27 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนหน้าซึ่งอยู่ที่ 44.78 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล เนื่องจากซาอุดีอาระเบียและรัสเซียตกลงที่จะร่วมมือกันเพื่อพยุงราคาน้ำมันดิบ ซึ่งการตกลงระหว่างสองประเทศเกิดขึ้นในช่วงการประชุม G20 ที่ประเทศจีน นอกจากนี้ สำนักงานสารสนเทศด้านพลังงานของสหรัฐฯ (EIA) คาดการณ์ว่า การผลิตน้ำมันดิบจากชั้นหินดินดาน (shale oil) ของสหรัฐฯ มีแนวโน้มปรับลดลงต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อราคาน้ำมัน

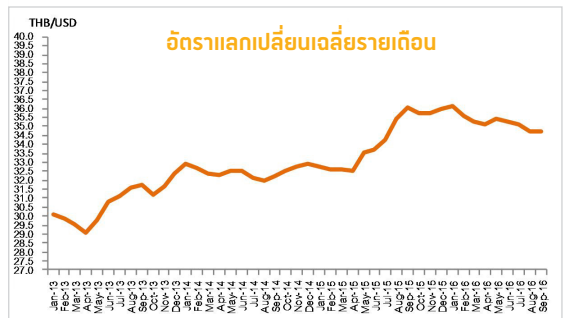
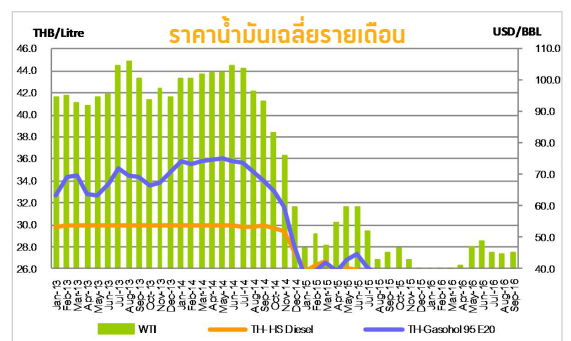
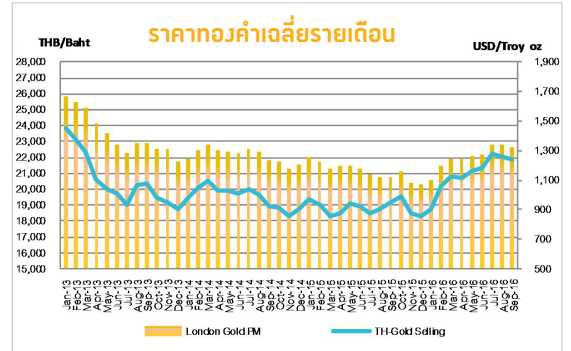
อัตราแลกเปลี่ยน

ค่าเงินบาทเดือนกันยายนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 34.73 บาทต่อเหรียญสหรัฐ ทรงตัวจากเดือนก่อนหน้า เนื่องจากนักลงทุนส่วนใหญ่ยังชะลอการซื้อขายสินทรัพย์ในตลาดเงินตลาดทุน เนื่องจากรอดูตัวเลขการจ้างงานนอกภาคการเกษตรสหรัฐฯ ทำให้การเคลื่อนไหวของค่าเงินบาทและค่าเงินดอลลาร์ยังคงเคลื่อนไหวในกรอบแคบๆ รวมทั้ง รอดตัวเลขจีดีพีสหรัฐฯ

สินค้าเกษตร

ข้าว ราคาขายส่งเฉลี่ยข้าวขาว 5% (ใหม่) และราคาขายส่งเฉลี่ยข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 (ใหม่) เดือนกันยายน 2559 ปรับตัวลดลงจากเดือนสิงหาคม 2559 โดยราคาขายส่งเฉลี่ยข้าวขาว 5% (ใหม่) จากราคา 1,314.32 บาท/100 กิโลกรัม เป็น 1,208.00 บาท/100 กิโลกรัม และราคาขายส่งเฉลี่ยข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 (ใหม่) ปรับตัวลดลงจาก 2,264.09 บาท/100 กิโลกรัม เป็น 2,225.50 บาท/100 กิโลกรัม เนื่องจากปริมาณและความต้องการของผู้นำเข้าข้าวลดลงจากภาวะตลาดข้าวที่ซบเซา ทั้งนี้ แนวโน้มราคาส่งออกของข้าวยังไม่ปรับเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีแรงกดดันจากปริมาณข้าวในตลาดที่มีจำนวนมาก หากจะให้ราคาข้าวดีขึ้นไทยต้องบริหารจัดการข้าวในสต็อกรัฐบาลให้หมดก่อน ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์จะมีการหารือกับผู้ประกอบการข้าว ทั้งผู้ส่งออกโรงสี และเกษตรกร เพื่อออกมาตรการดูแลราคาข้าวเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขปัญหาราคาข้าวที่กำลังจะทยอยออกมาในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนนี้

ยางพารา ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 และราคาขายแท่ง STR 20 (ราคาเฉลี่ย ณ ท่าเรือกรุงเทพฯ และท่าเรือสงขลา) เดือนกันยายน 2559 เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 56.13 บาท และ 47.02 บาท ตามลำดับ ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ลดลงจากเดือนสิงหาคม 2559 คิดเป็นร้อยละ 4.11 ในขณะที่ราคาขายแท่ง STR 20 เพิ่มขึ้นจากเดือนสิงหาคม 4.39 ปริมาณยางพารารอออกสู่ตลาดลดลงเมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา เนื่องจากสภาพอากาศที่ยังคงมีฝนตกอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ ในขณะที่ราคาขายได้รับปัจจัยลบจากค่าเงินเยนและเงินบาทแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ ส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออก รวมถึงนักลงทุนความกังวลต่อสถานะทางการเงินของธนาคารดอยช์แบงก์ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตาม ราคาขายได้รับปัจจัยบวกจากราคาน้ำมันดิบปรับตัวสูงขึ้นเนื่องจากตลาดคลายความกังวลเกี่ยวกับภาวะอุปทานน้ำมันล้นตลาด หลังจากที่ถูกกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมัน (โอเปก) มีมติปรับลดการผลิตน้ำมัน

ราคาสินค้ารายเดือน

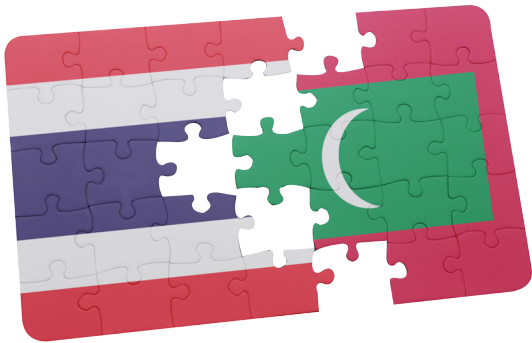
สินค้า	เดือน	ส.ค.59	ก.ย.59	%Δ (MOM)	ม.ค.-ก.ย. 58	ม.ค.-ก.ย. 59	%Δ (YOY)
ข้าว : (Baht/100Kg)							
ข้าวขาว 5% (ใหม่)		1,314.32	1,208.00	-8.09	1,183.48	1,280.53	8.20
ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2		2,264.09	2,225.50	-1.70	2,775.45	2,278.73	-17.90
ยางพารา : (Baht/Kg)							
แผ่นรมควัน ชั้น 3 (f.o.b)		58.54	56.13	-4.11	56.85	54.74	-3.72
ยางแท่ง STR20 (f.o.b)		45.04	47.02	4.39	48.91	45.30	-7.38
ทองคำ							
ลอนดอน PM (USD/Troy oz.)		1,341.09	1,326.03	-1.12	1,178.79	1,258.37	6.75
ไทย (THB/Baht)		22,050.00	21,836.54	-0.97	18,851.56	20,990.42	11.35
น้ำมันดิบ : (USD/BBL)							
WTI		44.78	45.27	1.11	51.08	41.37	-19.01
อัตราแลกเปลี่ยน							
THB/USD		34.73	34.73	0.00	33.72	35.27	4.58

ที่มา : CEIC

ทุกวันนี้ นอกจากจะมีตัวรถเงินมาไทยมากแล้ว นักธุรกิจจีนในไทยก็มีมากด้วยเช่นกัน ปัจจุบันจีนเป็นผู้ลงทุนอันดับ 1 ในไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อใช้ไทยเป็นตลาด และฐานการผลิตเพื่อส่งออกไปยังกลุ่มประเทศ AEC โดยผ่านเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจของไทย นอกจากนี้ เพื่อส่งสินค้ากลับไปจำหน่ายในจีน เนื่องจากสินค้าบางตัวในไทยมีต้นทุนถูกกว่า เช่น ยางรถยนต์ โดยใช้ยางพาราไทย และการแปรรูปสินค้าเกษตรที่ไทยมีความชำนาญ อีกทั้งยังสามารถใช้ไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกไปยังประเทศที่มีการกีดกันสินค้าจีนอีกด้วย 📌

มัลติพส์เป็นตลาดใหม่ที่ไม่ควรมองข้ามเนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก แต่ผลิตสินค้าเองแทบไม่ได้เลย ต้องนำเข้าทุกอย่าง ประกอบกับมัลติพส์กำลังยกระดับตัวเองเป็น Entertainment Center และ Medical Hub เพิ่มตัวจิ้งจิบไทยเข้าไปทำการค้าและลงทุน ส่งผลให้เป็นโอกาสอย่างมากด้านสินค้าอาหารประมง (มัลติพส์เป็นแหล่งปลาที่สำคัญของโลก) ปูนซีเมนต์ เฟอร์นิเจอร์ เซรามิก ก่อสร้างโรงแรม/รีสอร์ท ที่อยู่อาศัย โรงพยาบาล โรงเรียนนานาชาติ โรงไฟฟ้า โรงกำจัดขยะ รวมถึงธุรกิจเกี่ยวเนื่องด้านการท่องเที่ยว 📌

การท่องเที่ยวชายแดนช่วงนี้คึกคักเป็นพิเศษ เห็นได้จากการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านด่านพรมแดนเข้ามายังไทย อาทิ ด่านสะเดา จังหวัดสงขลา จำนวนกว่า 2 ล้านคนต่อปี นอกจากมาเที่ยวแล้วยังมาหาหมอไทยด้วย เพราะหมอบ้านเขาขาดแคลน นอกจากนี้ กลุ่มประเทศ CLMV ยังเป็นประเทศที่มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและธรรมชาติมากมาย จึงเป็นโอกาสของนักธุรกิจไทยที่จะไปลงทุนในภาคบริการ ทั้งโรงแรม ร้านอาหาร และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และที่ไม่ควรมองข้ามคือการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เช่น จัด package เที่ยวกระบี่พ่วงกับดำน้ำที่มะริดของพม่า 📌

แนวโน้มความต้องการสินค้าเกษตรในกัมพูชาจะเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการผลิตภายในประเทศเผชิญกับปัญหาต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตตกต่ำ และปัญหาภัยแล้ง อีกทั้งมีแรงงานจากภาคเกษตรไหลเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมอย่างมากตามแรงผลักดัน FDI ของรัฐบาล จะส่งผลให้เป็นโอกาสแก่การส่งออกสินค้าเกษตรและเครื่องจักรกลการเกษตรไปยังกัมพูชาในอนาคตอันใกล้ 📌

